

ช. ๒๔- 121

ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจความเชี่ยวชาญ ความเชื่ออำนาจภายในตน
ภูมิหลังกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางพัชนี เอมะนาวิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-535-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019753 I1626549x

RELATIONSHIPS BETWEEN EXPERT POWER, INTERNAL LOCUS OF CONTROL,
PERSONAL BACKGROUND AND JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES
OF REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, UNDER THE
JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

MRS. PATCHANEE EMANAVIN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
NURSING ADMINISTRATION PROGRAM

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1993

ISBN 974-582-535-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจความเชี่ยวชาญ ความเชื่ออำนาจภายในตน
ภูมิหลังกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โดย นางพัชนี เอมะนาวิ
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาณรงค์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาณรงค์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนิดา ตาพานงค์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุข)

พจน์ เอมะนาวิน : ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจความเชี่ยวชาญ ความเชื่ออำนาจ
ภายในคน ภูมิหลังกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN EXPERT POWER, INTERNAL
LOCUS OF CONTROL, PERSONAL BACKGROUND AND JOB SATISFACTION OF
STAFF NURSES OF REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, UNDER
THE JURISDCITION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ 150 หน้า. ISBN 974-582-535-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจความเชี่ยวชาญ ความเชื่อ
อำนาจภายในคน ภูมิหลังกับความพึงพอใจในงานของพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
ศึกษาตัวพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ ตัวพยากรณ์คือ อำนาจความเชี่ยวชาญ
ความเชื่ออำนาจภายในคน ประสบการณ์ในวิชาชีพ การเข้าร่วมโครงการวิชาการและการเข้ารับการอบรม
เฉพาะทางการพยาบาล ตัวอย่างประชากรที่ศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในตำแหน่งพยาบาลประจำการใน
แผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม ออร์โธปิดิกส์ กุมารเวชกรรม สูติกรรม นรีเวชกรรม โรงพยาบาลศูนย์
9 แห่ง จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย
แบบวัดความพึงพอใจในงาน แบบวัดอำนาจความเชี่ยวชาญและแบบความเชื่ออำนาจภายในคน มีค่าความ
เชื่อมั่น .88

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในงานของพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยการ
แสดงออกถึงการใช้อำนาจความเชี่ยวชาญอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นบางครั้ง และค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจ
ภายในคนอยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับอำนาจความ
เชี่ยวชาญ และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในคน และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเข้าร่วมโครงการ
วิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. อำนาจความเชี่ยวชาญของพยาบาลประจำการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อ
อำนาจภายในคน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ใน
วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสบการณ์ในวิชาชีพ การอบรมเฉพาะทางการพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอ
ใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ
5. ตัวแปรที่สำคัญที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ คือ
อำนาจความเชี่ยวชาญ ความเชื่ออำนาจภายในคน ซึ่งร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาล
ประจำการได้ประมาณ ร้อยละ 60.68 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($R^2 = .6068$)

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C386127: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: EXPERT POWER / INTERNAL LOCUS OF CONTROL / JOB SATISFACTION
PATCHANEE EMANAVIN : RELATIONSHIPS BETWEEN EXPERT POWER, INTERNAL
LOCUS OF CONTROL, PERSONAL BACKGROUND AND JOB SATISFACTION OF
STAFF NURSES OF REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, UNDER THE
JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR :
ASSOCIATE PROFESSOR PUANGRAT BOONYANURAK.Ed.D 150 pp. ISBN
974-582-535-2

The purposes of this research were to study the relationship between Expert power, Internal locus of control, Personal background and job satisfaction of staff nurses of regional hospital and medical centers, under the jurisdiction of the Ministry of Public Health and to search for the variables which can predict job satisfaction of staff nurses, the predictors were Expert power, Internal locus of control, Work experiences and Special course training. The research subjects consisted of 270 professional nurses, selected by multistage sampling technique. Three instruments developed by the investigator were job satisfaction, expert power and internal locus of control questionnaires which have been tested for content validity and the internal reliability was .88.

The Major Findings were as follows :

1. The mean score of job satisfaction of staff nurses was at middle level, mean score of expert power indicated the staff nurses sometimes express their expert power, and the internal locus of control showed at high level.
2. Job satisfaction of staff nurses were positively related to expert power and internal locus of control however, it negatively related to the participation in academic project at the .001 significant level.
3. Staff nurses' expert power was positively related to internal locus of control at the .001 significant level, and to work experiences, at the .01 significant level.
4. There was no significant relationship between work experiences, special course training and job satisfaction.
5. Factors significantly predicted job satisfaction of staff nurses at .001 level were expert, and internal locus of control, These predictors were accounted for 60.68 percent ($R^2 = .6068$) of the variance.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติกร พงษ์ อธิษฐานวิเศษ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา น. น.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รศ.ดร.ดาราศาสตร์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาภิรักษ์ ซึ่งท่านให้ความเมตตา และเสียสละเวลาอันมีค่าของ ท่าน เพื่อช่วยเหลือผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้น ในการให้ข้อคิดเห็น ชี้แนะแนวทาง ตลอดจน การแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลา 2 ปี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในเจตนาและความ กรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุขุโธ ที่กรุณาให้ คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัยอย่างดีตลอดมา และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ใน คณะพยาบาลศาสตร์ ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนตลอดมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ 14 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ด้วย และผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล และบุคคลที่สำคัญที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลประจำการที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม จึงกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
พื้นที่ล่างกรณณ์มหาวิทยาลัย
พัชนี เอมะนาวิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปลผล และอภิปรายผลการวิจัย.....	99
สรุปลผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	111
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	124
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	128
ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	150

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ชื่อโรงพยาบาลศูนย์.....	62
2	ขนาดของประชากร ตัวอย่างประชากร จำแนกตามโรงพยาบาลและแผนก..	63
3	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ของข้อมูลทดลอง และข้อมูลจริง.....	76
4	จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการจำแนกตาม ประสบการณ์ในวิชาชีพ การเข้าร่วมโครงการ การเข้ารับการอบรมเฉพาะทางการพยาบาล.....	81
5	จำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมโครงการวิชาการ จำแนกตามการสัมมนา ทางวิชาการ การวิจัย การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล.....	83
6	จำนวนและร้อยละของการเข้ารับการอบรมเฉพาะทางการพยาบาล จำแนกตามระยะเวลาที่เข้าอบรม.....	84
7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ระดับความพึงพอใจในงาน ของพยาบาลประจำการ จำแนกตามรายด้าน.....	85
8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของคะแนนการแสดงออกถึงการ ใช้อำนาจความเชี่ยวชาญทางพยาบาลของพยาบาลประจำการ จำแนกตาม รายด้าน	86
9	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนนการแสดงออกถึงการใช้อำนาจ ความเชี่ยวชาญความเชื่ออำนาจภายในตน ความพึงพอใจในงานจำแนกตาม แผนกและโดยรวม.....	87
10	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ระดับความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นรายข้อ	88
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจในงาน จำแนกตามเคยเข้าร่วม โครงการวิชาการกับไม่เคยเข้าร่วมโครงการวิชาการ เคยเข้ารับการอบรม เฉพาะทางการพยาบาลกับไม่เคย	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจในงาน จำแนกตามประสบการณ์วิชาชีพ	92
13	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรพยากรณ์ และตัวแปร พยากรณ์กับตัวแปรพยากรณ์.....	93
14	สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรพยากรณ์ความ พึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ	95
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับการคัดเลือกเข้า สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ และการทดสอบมีนัยสำคัญของ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น ในการพยากรณ์ ความพึงพอใจในงานของ พยาบาลประจำการ.....	96
16	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (B) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความ พึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ.....	97

ศูนย์วิจัยทัตสุขภาพศิริ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การพัฒนาความเชื่ออำนาจควบคุมภายใน	43
2	แสดงกรอบแนวคิด	60

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย